

**ПРАВИЛНИК
О ОРГАНИЗАЦИЈИ, СПРОВОЂЕЊУ, ИЗДАВАЊУ СЕРТИФИКАТА И
ПОСТУПКУ ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ ЗА КРАТКЕ ПРОГРАМЕ ВИСОКОГ
ОБРАЗОВАЊА**

Члан 1.

Овим правилником се ближе одређује кратки програм високог образовања и уређује садржај и структура, начин и поступак његовог доношења, сврха и исходи учења и начин вођења евиденције о кратким програмима као и друга питања од значаја за реализацију кратких програма.

Члан 2.

„Ради стручног оспособљавања студента за укључивање у радни процес, изводи се кратки програм, који има јасно дефинисану структуру, сврху, исходе ученња и за који се издаје сертификат о завршеном кратком програму и стеченим компетенцијама“.

Кратки програм представља краћу форму наставног процеса (у односу на сада постојеће образовне форме у оквиру секундарног и терцијарног образовања) која омогућава стицање нове компетенције у оквиру квалификације коју појединац већ поседује или додатну специјализацију за обављање конкретног посла на тржишту рада.

Кратки програм који по врсти, нивоу и обиму знања и вештима за које обучавају студенте одговара високом образовању јесте кратки програм високог образовања (*у даљем тексту КПВО*).

Циљ увођења кратких програма високог образовања у образовни систем Републике Србије, јесте да се омогући, у кратком временском периоду, ефектно и ефикасно образовање и обука стручњака за конкретан посао на основу исказане потребе послодавца.

Члан 3.

КПВО чини осмишљени скуп предмета и праксе/обуке који за циљ имају да обезбеде стицање ужих и функционално повезаних знања и вештина, ради оспособљавања студента за обављање конкретног посла који по врсти и нивоу компетенција и сложености одговара високом образовању.

Члан 4.

КПВО може да организује акредитована високошколска установа (у даљем тексту ВШУ) из научно-образовне или уметничке области у којој има акредитован најмење један студијски програм.

КПВО је, по правилу, усклађен са захтевима тржишта рада.

ВШУ може донети и изводити КПВО само ако има подршку послодавца што се документује уговором о исказаној потреби, **изјавом послодавца о позитивном вредновању предлога курикулума** и/или изјавом о спремности бар једног послодавца да ће своје запослене уписати на КПВО или да ће, после додатног тестирања и избора, ангажовати лица која су стекла сертификат о завршеном КПВО.

ВШУ може изводити КПВО након увођења у евиденцију Националног савета за високо образовање (или Министарства просвете, науке и технолошког развоја), односно 30 дана по достављању уредне документације за евидентирање КПВО.

Члан 5.

У зависности од образовног задатка, обима и карактера знања и вештина које треба да обезбеди студенту и сложености посла за који га припрема, КПВО може бити организован у оквиру академске или струковне врсте високог образовања у оквиру првог или другог нивоа.

КПВО има обим наставног процеса од 300 до 900 часова активне наставе, и може трајати од 3 до 18 месеци.

Обим КПВО може бити исказан у ЕСПБ; активности од 300 до највише 900 часова активне наставе одговарају обиму од 30 до највише 90 ЕСПБ.

За организацију КПВО важе општа правила усвојена за високо образовање и то: оптерећење студента током радне недеље износи максимално 40 сати, од тога 20-30 контактне наставе.

Активна настава обухвата теоријска предавања и практичне вежбе у обиму од 20-30 часова (**односно** интегрисана предавања и вежбе) недељно и додатну праксу/обуку на радном месту у обиму од 10-30 % од часова активне наставе.

Наставни процес примењен за реализацији кратког програма мора бити усаглашен са општим принципима рада акредитованих ВШУ.

Настава на КПВО може бити организована на три начина и то: класично у просторијама ВШУ у којима она изводи акредитоване студијске програме (Ф2Ф), као онлине настава и комбиновањем ова два начина.

Настава на КПВО одвија се независно од наставне на академским или струковним студијама.

Члан 6.

По завршетку КПВО, студент добија национални сертификат.

Национални сертификат у свом додатку садржи опис исхода учења и обуке, вештине и знања које је носилац сертификата стекао, као и опис посла за који је оспособљен.

Садржај и изглед националног сертификата и додатка одређени су у правилнику који дефинише садржај и изглед јавних исправа које издају високошколске установе.

Национални сертификат обезбеђује носиоцу остваривање права на рад и не садржи клаузуле које се односе на наставак образовања.

ВШУ студенату може издати потврду о положеним испитима (потврда о пређеном делу програма; препис оцена), у коме наводи податке о предмету (програмски садржај и исходе учења) као и оцену коју је студент добио.

Члан 7.

ВШУ својим актима дефинише начин и поступак доношење, број полазника, динамику реализације, поштовање одговарајућих радних стандарда (организација рада и методички аспекти студија), контролу квалитета, континуирано унапређивање квалитета студија, вођење евиденције о реализацији КПВО.

ВШУ може својим актима да одреди поступања везано за признавање предмета/делова предмета имаоцима националног сертификата, које се упишу на акредитован студијски програм.

Једном донет КПВО може бити реализован за потребе и других послодаваца, по динамици која не угрожава квалитет наставног процеса и не ометају редовно извођење акредитованих студијских програма.

Број студената који су уписани на КПВО усклађен је са потребама које су исказане у уговору са послодавцем/послодавцима, односно одређен је у складу са постојећим кадровским, просторним и организационим могућностима ВШУ које обезбеђују потребан квалитет наставног процеса и не ометају редовно извођење других акредитованих студијских програма.

Члан 8.

Документација коју ВШУ припрема приликом припреме и доношења КПВО мора да садржи:

- А. Одлуку одговарајућег органа ВШУ о започињању процедуре припреме КПВО
- Б. Уговор са бар једним послодавцем који је спреман да запосли студенте који заврше кратки програм (с тим, што он има право избора кандидата које ангажује) или са послодавцем који је спреман да своје запослене пошаље на додатну обуку кроз КПВО.
- Ц. Образложења која се односе на следеће.
 - а. Циљ и исход КПВО.
 - б. Опис посла за који се припремају студенти.
 - с. Ко има право уписа и које неопходне компетенције морају да поседују кандидати.
 - д. Оглашавање, начин рангирања и уписа кандидата.
 - е. Курикулум.
 - ф. Број ЕСПБ који обезбеђује КПВО, односно на други начин јасно изражен обим наставног процеса.
 - г. За сваки предмет мора бити дефинисан његов циљ, исходи учења и обуке, програмски садржај, начин и методе извођења наставе, начин провере стеченог знања и полагања испита, наставна литература и обим изражен бројем ЕСПБ, односно на други јасан начин.
 - х. Списак наставног особља са основним професионалним подацима.
 - и. Обавезе студента.
 - ј. Величину наставне групе.

- k. План реализације наставе.
- l. Процедуре за управљање квалитетом кратког програма.
- m. Податке о висини школарину, тј. цену која мора да буде уплаћена за право уписа и реализације наставе кратког програма, а коју уплаћује приликом уписа.

ВШУ може својим актима детаљније дефинисати садржај документације за доношење КПВО.

Члан 9.

Курикулум КПВО садржи списак обавезних и изборних предмета, њихов распоред по семестрима/блоковима, број часова, обим и међусобну условљеност.

У припреми курикулума, ВШУ мора водити рачуна о равномерном оптерећењу студента.

КПВО може имати изборне предмете када је то потребно и оправдано за бољу припрему студената.

Предмети који чине КПВО мањег су обима и имају конкретнији и комбиновани (мултидисциплинаран) садржај и организацију у односу на предмете на студијским програмима, академског и струковног образовања.

По свом обиму и структури предмети у оквиру кратких програма представљају јединствену комбинацију теоријских и практичних знања и вештина (из различитих научних/стручних/уметничких области) и праксе/обуке за њихову конкретну примену за решавање одређеног проблема/радног задатка/операције у оквиру конкретног посла коме је посвећен КПВО.

Наставе КПВО може бити организована кроз блок систем, односно као концентрисана настава само једног предмета са провером стечених знања и вештина, непосредно по завршетку наставе предмета.

Успешност студента у савлађивању једног предмета, континуирано се прати током наставе и изражава поенима. Максималан број поена износи 100 по сваком предмету.

Студент стиче поене на предмету кроз рад у настави и испуњавању предиспитних обавеза и полагање испита. Минималан број поена које студент може да стекне кроз предиспитне обавезе током активне наставе и праксе износи 70.

Провера знања и стечених вештина, као и обученост студента по завршетку наставе из једног предмета врши се кроз испит који може бити организован на начин који најбоље омогућава сагледавање исхода учења и обуке.

Начин провере исхода учења и обуке, саставни је део података које ВШУ наводи у документацији која прати сваки предмет.

Члан 10.

У реализацији наставе на КПВО могу бити ангажована лице у звању: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор, редовни професор, асистент и сарадник у настави.

За потребе реализације наставе на КПВО, ВШУ може ангажовати и предаваче ван радног односа, наставнике страних језика, наставнике вештина и сараднике ван радног односа.

За потребе реализације дела практичне nastave, или праксе/обуке која се реализује ван ВШУ, ВШУ може изабрати у звање сарадник ван радног односа (сарадник практичар) лице запослено у установи где део практичне nastave, или пракса/обука реализује.

ВШУ својим актима прецизира услове које треба да задовоље стручњаци из праксе да би били укључени у реализацију КПВО као наставници и сарадници ван радног односа: нпр. високо образовање првог степена, објављени стручни или уметнички радови/остварења у одговарајућој области, радно искуство на пословима за које се студенти обучавају, способност за педагошки рада и сл.

ВШУ може уговором о ангажовању или уговором о допунском раду да ангажује предаваче, сараднике и туре (онлајн студија) који имају неопходне компетенције (знања и вештине) и референце из области струке за коју се ангажују.

Број наставника који учествују у реализацији nastave на КПВО одговара потребама програма и зависи од броја предмета и броја часова теоријске и практичне nastave. Ангажовање по наставнику на КПВО не може бити веће од просечно 12 часова недељно.

Од укупног броја наставника, најмање 50 % мора бити запослено у ВШУ са пуним радним временом и припадати категорији: предавач, професор струковних студија, доцент, ванредни професор и редовни професор.

Само наставници који су стално запослени у ВШУ могу бити одговорни наставници за одређени предмет из курикулума КПВО.

Број сарадника који учествују у реализацији nastave на КПВО одговара потребама студијског програма и зависи од броја предмета и броја часова практичне nastave. Ангажовање по сарадника на КПВО не може бити веће од просечно 16 часова недељно.

Члан 11.

ВШУ својим актима одређује услове, начин и поступак именовања наставних база у којима су остварени услови за одвијање дела практичне nastave или пракса/обука за потребе реализације КПВО.

Међусобна права и обавезе ВШУ и наставне базе, могу бити регулисане и уговором на основу кога се припрема и доноси КПВО.

Члан 12.

Права и обавезе студената уписаних на КПВО усаглашена су са Законом о високом образовању, уколико, у одређеном делу, нису другачије уређена уговором између ВШУ, студента и послодавца који је своје запослене уписао на КПВО.

Студент има право на:

- 1) квалитетно образовање и објективну процену;
- 2) на благовремено и тачне информације о свим питањима која се односе на студије;
- 3) на самоорганизовање и право да изрази своје ставове;
- 4) једнаке услове студирања који важе за све студенте;
- 5) различитост и слободу од дискриминације;

Студент је дужан да:

- 1) потпише уговор о студирању;
- 2) испуњава обавезе предвиђене курикулумом;

- 3) поштује опште акте установе;
- 4) поштује права запослених и других студената у високошколској установи;
- 5) учествују у доношењу одлука у складу са законом.

Студент има право на жалбу у складу са статутом ако је високошколска установа прекрши неку од обавеза из става 2. тач. 1) -3) овог члана.

Члан 13.

Критеријуми за утврђивање школарину одређују се општим актом ВШУ.

ВШУ је дужна да пре објављивања конкурса за упис нових полазника/студената утврди износ школарине за КПВО.

Школарина обухвата образовне услуге за цео КПВО.

Школарина обухвата накнаду за редовне услуге које ВШУ пружа полазницима/студентима на КПВО.

Редовне услуге из става 5 овог члана утврђују се одлуком универзитета или друге самосталне институције високог образовања.

Критеријуми за утврђивање и одлуку о висини школарине треба да буду доступне јавности на званичном сајту ВШУ.

Школарину за КПВО, по правилу, сnose сами студенти или послодавци који су своје запослене уписали на КПВО.

Члан 14.

ВШУ је дужна да води евиденцију о реализованим КПВО онако како је прописано у Закону о високом образовању и у складу са својим општим актима.

Евиденција из става 1. овог члана води се и у електронској форми.

Члан 15.

ВШУ својим актима обезбеђује спровођење система квалитета и у оквиру наставе кроз КПВО.

Приликом периодичних поступака самовредновања, као и приликом поновљене акредитације, ВШУ уз документацију прилаже и извештаје о споведеним КПВО, као и акта на основу којих доноси и организује наставу кроз КПВО.

Тела која имају обавезу да кроз редовну или ванредну спољашњу проверу квалитета контролишу квалитет ВШУ, проверавају и квалитет реализације кратких програма.

Члан 16.

Националном савету за високо образовање образује Радно тело за вођење евиденције о КПВО који се реализују у РС (Члан 13, став 2. Закона).

ВШУ треба да достави следеће:

- Пропратно писмо
- Уверење о акредитацији ВШУ

- Уверење о акредитацији студијског програма из научно-образовне или уметничке области којој припада и КПВО;
- Документацију о КПВО представља:
 - Назив КПВО
 - Циљ и исход КПВО.
 - Опис посла за који се припремају студенти.
 - Ко има право уписа и које компетенције морају да поседују кандидати.
 - Одлука ВШУ о доношењу КПВО
 - Уговор са бар једним послодавцем који је спреман да ангажује студенте који заврше КПВО (с тим, што он има право избора кандидата које запошљава) или са послодавцем који је спреман да своје запослене пошаље на додатну обуку кроз кратки програм.
 - Курикулум са подацима о предметима, распореду предмета и њиховој условљености.
 - Број ЕСПБ који обезбеђује КПВО (и сваки предмет), односно на други начин јасно изражен обим наставног процеса.
 - За сваки предмет мора бити дефинисан његов циљ, исходи учења и обуке, програмски садржај, начин и методе извођења наставе, начин провере стеченог знања и полагања завршног испита, наставна литература и обим изражен бројем ЕСПБ, односно на други јасан начин.
 - Списак наставног особља са основним професионалним подацима и податком о начину ангажовања.
 - Уговор са наставном базом за реализацију дела практичне наставе, праксе/обуке

Прилажу се оверене фотокопије докумената.

Орган пословођења ВШУ гарантује:

- 1) за тачност података у документацији за евидентирање КПВО;
- 2) да ће на крају сваке школске године доставити информацију о броју издатих сертификата.

Члан 17.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном Гласнику Републике Србије” број. .

ПРЕДСЕДНИК НАЦИОНАЛНОГ САВЕТА ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ

КОМЕНТАР: Сви чланови пројектног тима РТ&SCHE партнера из Републике Србије сматрају да Национални савет за високо образовање, као тело које дефинише стратешке правце развоја високог образовања и организацију система високошколских установа, донесе један овакав правилник којим су регулисања питања организације, спровођења, издавање сертификата и вођења евиденције о кратким програма високог образовања.